

Landsbygds- och infrastruktur
departementet
103 33 Stockholm
li.registrator@regeringskansliet.se

Stockholm 2024-09-06

Svensk Sjöfarts inspel till en svensk maritim strategi

I samband med aktörsmötet den 26 augusti uppmanade aktörerna inom den maritima sektorn att inkomma med inspel till arbetet med en svensk maritim strategi. Nedan återfinns Svensk Sjöfarts inspel till arbetet med en svensk maritim strategi.

Svensk Sjöfart välkomnar de ambitioner som departementet gav uttryck för i samband med mötet och en tydlig inriktning att strategin ska bidra till:

- Konkurrenskraftiga blå näringar,
- Innovation, fossilfrihet och hållbarhet, samt
- Nya och attraktiva jobb och bättre kompetensförsörjning.

Samtliga områden är helt avgörande för den maritima sektorn. Svensk Sjöfart har tidigare spelat in ett antal konkreta åtgärder som är instrumentella för att den svenska sjöfartsnäringen ska kunna utvecklas och därmed för att säkerställa att en vital del av det maritima klustret finns kvar i Sverige.

Svensk Sjöfart betonar att snabba åtgärder är nödvändiga för att vända utvecklingen inom sjöfartsnäringen. Detta är avgörande för att säkerställa en stark rederinäring i Sverige, vilket i sin tur är viktigt för landets försörjningsberedskap, sjöfartskompetens, innovation, fossilfrihet och hållbarhet. Utan svenska fartyg riskerar vi att förlora viktig sjöfartskompetens.

Sedan 2015 när den senaste svenska maritima strategin utarbetades har vår omvärld förändrats i grunden och vi har ett helt annat säkerhetspolitiskt läge. Det är krig i Europa, och den globala sjöfarten attackeras mer eller mindre på daglig basis av såväl statliga som icke statliga aktörer. Svenska fartyg och personal ombord har ännu varit förskonade, men svenskkontrollerat tonnage har drabbats. Svensk export och import påverkas direkt. Inom EU har, delvis under det svenska ordförandeskapet, världens mest ambitiösa klimatregelverk antagits. Inom unionen har denna inriktning följts upp av en rad åtgärder för att stärka EU:s konkurrenskraft och konkreta åtgärder har vidtagits för att ställa om industrin efter de nu beslutade klimatmålen (jmf Clean Industry Act).

En svensk maritim strategi måste inkludera och knyta an till den utveckling som skett sedan 2015 för att vara relevant och dessutom för att det svenska arbetet ska bidra till att identifiera åtgärder både på nationell nivå och inom EU som är strategiskt viktiga. Svensk Sjöfart menar vidare att det är särskilt viktigt att arbetet med de delar av det maritima klustret som kopplar direkt till sjöfarten är inkluderade, så som hamnar, maritim utrustningsindustri, varv, försäkring, finansiering och övriga tjänster kopplade till sjöfarten- då samverkan mellan dessa aktörer är avgörande för sjöfartsnärings utveckling. Svensk Sjöfart förordar därför att departementet ser över den föreslagna inriktningen i syfte att säkerställa att en svensk maritim strategi inkluderar relevanta delar av näringen och möter den utveckling och arbete som nu sker inom övriga EU, inte minst arbetet med en EU-gemensam maritim industristrategi.

Oavsett vilken inriktning regeringen väljer för ett arbete inom området förordar Svensk Sjöfart med emfas att fokus är på konkreta åtgärder. I jämförelse med våra konkurrentländer har få åtgärder vidtagits i Sverige för att utveckla förutsättningarna för sjöfart och rederinäringen i Sverige. Detta samtidigt som våra konkurrentländer sedan 2015 haft ett löpande arbete för att utveckla förutsättningar för sjöfart och andra blå näringar. Arbetet i dessa länder har bedrivits kontinuerligt och fokuserat på konkreta åtgärder som utvecklar förutsättningarna för verksamheterna i landet. Något som inom sjöfartsområdet i princip saknats i Sverige. Svensk Sjöfart kan konstatera att ett flertal konkreta åtgärder för att stärka såväl konkurrenskraft, utveckla kompetensförsörjningen och möta klimatutmaningen presenterats av såväl myndigheter, näringen som civilsamhället sedan 2015. Med hänsyn till att flera av dessa redan är utredda och remitterade förordar Svensk Sjöfart att fokus läggs på sådana åtgärder som snabbt kan genomföras, tillsammans med ett mindre antal men strategiskt avgörande för utvecklingen av de maritima näringarna. På så sätt kan arbetet snabbt bidra till att fokus

läggs på åtgärder som stärker konkurrenskraften och bidra till en fortsatt utveckling av de maritima näringarna i Sverige.

Svensk Sjöfart har identifierat några sådana strategiskt viktiga åtgärder för den svenska sjöfartsnäringens utveckling.

- 1) Konkurrenskraftiga näringsvillkor är grundläggande för en fortsatt utveckling av näringen i Sverige;
 - a) Sverige måste få en konkurrenskraftig tonnageskatt på plats, som dessutom möjliggör för de som idag omfattas av traditionell beskattning att "gå över till tonnagebeskattning".
 - b) Säkerställ att det går att anställa svensk ombord personal i alla typer av sjöfart och till konkurrenskraftiga villkor genom att återställa nettomodellen och se till att den kan användas av alla typer av sjöfart.
 - c) Öka attraktiviteten att flagga in fartyg i Sverige genom att; slopa stämpelskatten och inför ett bareboatregister.
 - d) Säkerställ att vi har en fungerande flaggstatsmyndighet (Transportstyrelsen), så att de som önskar flagga in fartyg och bygga nytt tonnage/utveckla nya tekniska lösningar (för att möta exv. klimatambitioner) kan gör det i Sverige. Långsiktigt är en fungerande tillsynen avgörande både för konkurrens på lika villkor och en hög säkerhet inom alla segment. Det är centralt att Transportstyrelsen engageras i det fortsatta arbetet med strategin.
- 2) Säkerställ att Sverige fullt ut får på plats ett utbildningsystem som gör det möjligt till en stegvis utbildning (jmf den tidigare styrmansavgången) och gör det möjligt att utbilda bl.a. matroser inom ramen för de nya yrkesutbildningarna som är framväxt. Slopa dessutom svenska särregler och särtolkningar som ex. leder till att svenska sjömän har svårare att upprätthålla sina behörigheter än i andra länder.
- 3) Säkerställ att vi har fungerande tekniska regelverk och en väl fungerande flaggstatsmyndighet som både bidrar till att Sverige är en attraktiv flaggstat där internationella konventioner implementeras, där det finns hög kunskap inom administrationen som bidrar internationellt och svenska regelverk som möjliggör

för svenska rederier att använda ny teknik och fortsatt ligga i framkant bl.a. vad gäller miljö- och klimat.

Utöver ovanstående finns självfallet en hel rad ytterligare frågor och åtgärder som är angelägna för sjöfarten, så som ex. en långsiktigt hållbar finansiering av Sjöfartsverket, isbrytare, den kommande infrastrukturplaneringen, såväl som genomförandet av ex. fit-for-55 paketet i svensk lagstiftning men också ett ökat fokus på att reducera administrativa bördor för företag.

I tillägg till ovan ser Svensk Sjöfart fram emot en fokuserad dialog kring inte minst vad som krävs för sjöfartsklustrets utveckling, samt åtgärder som leder till att den svenska maritima strategin blir ett effektivt redskap för att näringen ska ta del av åtgärderna inom ramen för EU:s Clean Industri Act, samt för att stärka Sveriges säkerhet och säkerställa en grundläggande svensk försörjningsberedskap.

För Svensk Sjöfart,

Anders Hermansson